

FONS D'ELVIRA GRÀCIA I TOMÀS

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

<i>Codi de referència</i>	CAT AMSCA 13 12
<i>Nivell de descripció</i>	Fons
<i>Títol</i>	Elvira Gràcia i Tomàs
<i>Data (es)</i>	Dates de creació i d'agregació: 1970-2007
<i>Volum i suport</i>	4 unitats d'instal·lació -amb capacitat per a 0,10 ml.- amb documentació textual única ^[1] ; 1 unitat d'instal·lació amb documentació textual publicada; 1 unitat d'instal·lació amb documentació fotogràfica (positius en paper fotogràfic); un document icònic (retrat) de mida DIN A2; 1 unitat d'instal·lació tipus DIN A3 amb documentació icònica; 1 unitat d'instal·lació tipus DIN A3 amb objectes (medalles i trofeus); i 50 publicacions en format llibre o dossier. A més: 31 llibres, 15 vídeos VHS i cintes de casset, 10 postals i un aparell enregistrator de cintes d'àudio.

ÀREA DE CONTEXT

<i>Nom del productor</i>	Elvira Gràcia i Tomàs (1921-2007)
<i>Història del productor</i>	Elvira Gràcia i Tomàs va néixer el 7 de novembre de 1921 a Barcelona. En plena Guerra Civil, començà a treballar pel Ministeri de Defensa de la República com a taquimecanògrafa, a Barcelona. Amb la retirada republicana de gener de 1939, passà a França amb tot el personal del Ministeri. El mes de juny tornà a Barcelona amb la seva família. Treballà en el món de la costura i en el de la restauració alimentària. A finals dels anys quaranta s'instal·là en terres empordaneses. Juntament amb el seu marit, fou propietària de la rostisseria Aniel, a Platja d'Aro. La dècada dels anys setanta, amb cinquanta anys complerts, començà a escriure poemes, inicialment en castellà. La dècada dels vuitanta, s'instal·là a la urbanització Bell-lloc de Santa Cristina d'Aro. El 1987 s'integrà en el grup literari Poesia Viva i a les seves vetllades a la barcelonina Cova del Drac. Allà aprengué el domini de les formes poètiques. Des de 1989 i fins al final de la seva vida, guanyà diversos premis poètics. Edità un primer llibre de poemes, <i>Capsa de records</i> (1992). El segon, <i>Brúixola poètica</i> (1995), palesà formes més experimentals, fruit de la seva participació en el Seminari d'Investigació Poètica de Poesia Viva. Es

presentà oficialment davant el públic de la ciutat de Girona durant la Nit de Poetes de 1996. Més endavant sortí publicat el seu tercer llibre, *Ales de lletra* (1998). L'any següent fou distingida amb el diploma amb medalla d'argent d'Arts, Sciences et Lettres de la Société Académique d'Éducation et d'Encouragement i, el 2000, va rebre el premi Margarita Wirsing i Bordas de poesia amb el recull "Mar de Vers". Dos anys després arribà el seu quart llibre, *No us ho diré pas tot...* (2002). El 23 d'abril de 2005, l'ajuntament de Santa Cristina d'Aro li va retre un homenatge. Aquell mateix any s'editaria el seu últim llibre, *Vitralls de silenci* (2005).

Gairebé tots els seus llibres, excepte el primer, foren il·lustrats pel prestigiós artista Joan Carandell. Elvira Gràcia morí el 23 de febrer de 2007.

Història arxivística

El fons sempre va estar en poder de la seva productora, Elvira Gràcia, però en ser un fons molt més centrat en la seva producció literària que en l'exclusivament personal, predomina la documentació dels anys setanta ençà. D'altra banda, possiblement pels canvis de residència, aquest fons sofrí pèrdues documentals que han fet que la documentació preeminent sigui la que es conservà en el darrer habitatge d'Elvira Gràcia, la qual cosa coincideix amb la seva etapa de formació i eclosió literària.

La documentació del fons, doncs, s'anà generant com a resultat natural de les activitats d'Elvira Gràcia, especialment de la cultural, però també de la personal i de la memorial, així com de l'activitat col·leccionista de retalls de premsa, de llibres, etc.

Tot plegat Elvira Gràcia ho va anar recollint en àlbums, carpetes i llibretes i desant-ho a la seva residència del c. Dels Pins de la urbanització Bell-lloc de Santa Cristina d'Aro, fins que la segona meitat de l'any 2006, a través de la mediació del regidor de l'Ajuntament de Santa Cristina d'Aro, Pere Jofra i Palou, Palou i de l'alcalde, Ricard Herrero i Suñer, Elvira Gràcia manifestà la voluntat de donar el seu fons personal a la corporació municipal. Així doncs, el tècnic de l'Arxiu Municipal, Jordi Gaitx Moltó, amb l'ajuda del tècnic extern Gerard Fogueras i Cordero, s'entrevistaren diverses vegades amb l'escriptora, a casa seva, per tal d'anar recollint la documentació i descrivint-la progressivament. Tanmateix, el 23 de febrer de 2007, en ple procés de recollida i descripció, Elvira Gràcia morí.

Dades sobre l'ingrés

Després de la mort d'Elvira Gràcia, es procedí a la recollida final del fons i el seu ingrés a les dependències de l'Arxiu Municipal.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons abasta la producció literària, especialment poètica, d'Elvira Gràcia i Tomàs, entre els anys setanta del segle XX i l'any 2006.

Conté una gran quantitat de poemes, bé editats en forma de llibre, bé inèdits –especialment tota la seva producció en castellà (anys setanta)–. Alguns dels poemes són fets per a actes familiars o socials. També hi ha alguns textos en prosa, i apunts i notes de l'autora sobre qüestions literàries.

El fons també conté la documentació derivada de la participació de l'autora en concursos literaris, la publicació de la seva obra –prefacis, autobiografies inèdites, presentacions, dedicatòries, els mateixos llibres publicats–, les distincions rebudes, la seva participació en actes i en entitats culturals, la correspondència amb altres escriptors/es, mestres i amics literaris, textos rebuts d'altres escriptors/es i fotografies pròpies de la seva activitat com a escriptora.

En la secció del fons que reflecteix l'activitat personal d'Elvira Gràcia, trobem la correspondència de caire familiar, targetes de visita i documentació derivada de la seva participació en actes familiars o socials, així com les fotografies pròpies d'aquest àmbit.

Pel que fa a la breu secció dedicada a l'activitat memorial, hi ha un quadre retrat i unes memòries que va dictar sobre el seu periple a l'exili, el 1939.

Quant a l'activitat col·leccionista, cal destacar la de retalls de premsa sobre la seva activitat literària –que aconsegueixen aproximar-nos molt fidelment a la seva trajectòria com a escriptora– i la col·lecció de llibres –alguns dels quals foren donats amb la resta de documentació i que ens parlen dels interessos i autoformació de l'escriptora.

Sistema d'organització

El fons d'Elvira Gràcia i Tomàs es regeix pel següent quadre de classificació:

- A100 Activitat cultural
- A101 Apunts i notes sobre literatura
- A102 Textos literaris propis en vers
- A103 Textos literaris propis en vers per a actes familiars o socials
- A104 Textos literaris propis en prosa
- A105 Participació en concursos literaris
- A106 Publicació de l'obra pròpia
- A107 Publicacions col·lectives amb obra pròpia
- A108 Distincions rebudes
- A109 Participació en actes culturals públics
- A110 Correspondència derivada de l'activitat cultural

- A111 Textos literaris rebuts o col·leccionats d'altres escriptors/es
- A112 Participació en entitats culturals
- A113 Fotografies soltes de l'activitat cultural
- B100 Activitat social
- B101 Correspondència derivada de l'activitat personal o social
- B102 Targetes de visita i adreces de tercers
- B103 Participació en actes familiars o socials
- B103 Fotografies soltes de l'activitat personal o social
- C100 Activitat memorial
- C102 Memòries
- C102 Retrats
- D100 Col·lecció
- D101 Escrits publicats sobre la seva activitat literària
- D102 Altres escrits publicats del seu interès
- D103 Llibres

*Informació sobre
avaluació, tria i
eliminació*

Tota la documentació objecte de la donació ha estat considerada de conservació permanent.

Tanmateix, el fons contenia nombroses còpies de poemes, cartes i altres documents dispersos en diferents unitats d'instal·lació originals, que ha calgut expurgar a mesura que s'anava reconstruint el sentit funcional de la documentació i s'anava instal·lant en unitats definitives.

Alhora, no es van inventariar les nombroses cintes de vídeo i d'àudio gravades de la televisió o la ràdio que inicialment Elvira Gràcia i Tomàs havia inclòs a la donació.

També s'han eliminat algunes unitats en què hi havia instal·lada originalment la documentació, com àlbums d'anelles, carpetes de plàstic o àlbums de fotografies, i els marcs d'algunes fotografies i diplomes, pel fet de tractar-se d'elements nocius per la conservació de la documentació a mig i llarg termini.

Incrementos

No se'n preveuen: es tracta d'un fons tancat.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Condicions d'accés

L'accés a aquest fons és lliure i sense restriccions, si bé s'haurà de sol·licitar formalment.

*Condicions de
reproducció*

Els drets d'explotació pertanyen als hereus d'Elvira Gràcia i Tomàs.

*Llengües i escriptures
dels documents*

Castellà, entre 1970 i 1980, majoritàriament; català, 1980-2006, majoritàriament; francès, molt ocasionalment. Documentació mecanografiada i manuscrita a parts similars.

<i>Característiques físiques i requeriments tècnics</i>	La documentació en paper és consultable a la taula de consulta de l'Arxiu Municipal. La documentació en suport digital es podrà consultar en espais virtuals en línia, podrà ser enviada telemàticament o bé es podrà visualitzar a l'ordinador de la taula de consulta de l'Arxiu Municipal.
<i>Instruments de descripció</i>	Es disposa d'un catàleg de la documentació del fons (nivell d'expedient) consultable a través d'una base de dades Access. També el podeu veure a l'annex d'aquesta fitxa.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

<i>Existència i localització dels originals</i>	Tots els originals es conserven en els diferents dipòsits de l'Arxiu Municipal.
<i>Documentació relacionada</i>	Es desconeix. Possiblement el fons dels Amics de la UNESCO de Girona i el d'altres entitats amb qui col·laborava.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

<i>Autoria i data(es)</i>	Gerard Fogueras i Cordero (2006-2007), tècnic extern al servei de l'Arxiu Municipal de Santa Cristina d'Aro. Jordi Gaitx i Moltó (2017), tècnic responsable de l'Arxiu Municipal de Santa Cristina d'Aro. Gerard Fogueras elaborà, entre finals de 2006 i inici de 2007, una primera proposta de classificació i descripció. Amb motiu del desè aniversari de la mort de l'escriptora, Jordi Gaitx, els mesos de febrer i març de 2017, va revisar exhaustivament tot el fons i n'establí el quadre de classificació definitiu, així com l'inventari dels expedients i documents que l'integren i la reubicació física de les diferents tipologies de la documentació en capsos i carpetes més adients al seu format. El desembre del 2020, una part dels materials (llibres, escrits publicats del seu interès, postals, enregistraments d'àudio i vídeo i aparells i objectes), que inicialment havien de formar part d'una col·lecció de complement, van ser incorporats al fons.
<i>Fonts</i>	El testimoni oral de la mateixa Elvira Gràcia i Tomàs, recollit entre 2006 i 2007. Els documents del mateix fons d'Elvira Gràcia i Tomàs. El testimoni de Glòria Jara i Albertí, amiga personal de l'escriptora, recollit el 2017. Les biografies publicades als llibres <i>Capsa de records</i> i <i>Vitralls de silenci</i>. Les dates extremes del fons s'han obtingut del poema en català "Tot el jorn pensant", datat l'estiu de 1975 i documents de diferents sèries de l'any 2006. Tanmateix, els

poemes en castellà semblen anteriors a 1975: els atribuïm a l'any 1970.

Regles i convencions

Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC).
Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2007.

ANNEX: INVENTARI DEL FONS D'ELVIRA GRÀCIA I TOMÀS

Sèrie, número expedient, nom expedient, anys extrems:

- A101 2000-0001 "Llibreta tipus A-Z titulada "Diccionari / Obres poètiques", amb el registre dels llibres de la biblioteca pròpia i anotacions sobre el significat d'alguns termes" 2000? 2006?
- A101 2000-0002 Llibreta índex de les cintes de vídeo 1 a 100
- A101 2000-0003 Llibreta índex de les cintes de vídeo 101 a 240
- A101 2001-0001 Llibreta titulada "Saber viure", amb anotacions extretes de programes de TV, de lectures efectuades i altres notes diverses 2001 2002
- A102 1970-0001 Poemes solts, sense data, en castellà, agrupats sota el títol "Poesies per corregir" 1970? 1990?
- A102 1970-0002 Poemes solts, sense data, en català, agrupats sota el títol "Poesies per corregir" 1970? 2005?
- A102 1970-0003 Poemes solts, sense data, en francès, agrupats sota el títol "Poesies per corregir" 1970? 1999
- A102 1970-0004 Poemes solts, sense data, en castellà: "Poesías" 1970? 1990?
- A102 1975-0001 Llibreta de poemes en castellà, sense data (p. 4-69) 1975? 1985?
- A102 1975-0002 Poemes solts de 1975, en català 1975 1975
- A102 1980-0001 Poemes solts sense data, en català 1980? 2005?
- A102 1987-0001 Poemes solts de 1987-1989 1988 1988
- A102 1991-0001 Poemes solts de 1991-1999 1991 1999
- A102 1993-0001 Llibreta de poemes titulada "Poesies, plena, 1993" 1993 1993
- A102 1995-0001 Llibreta de poemes titulada "Poesies 1995-96 i 19.... Passat llibres" 1995 1996
- A102 1997-0001 Llibreta de poemes titulada "Poesies any 1997, Ales de lletra 1998-99. Haikus (2000) 1999" 1997 2000
- A102 2000-0001 Poemes solts de 2000-2003 2000 2003
- A102 2002-0001 Llibreta de poemes titulada "Poesies 2002 i endavant" 1983 2006
- A102 2004-0001 Poemes 2004-2006 2004 2006
- A103 1988-0001 "Petites coses". Poemes per a actes familiars o socials entre 1988 i 2000 1988 2000
- A103 1995-0001 Poemes per a actes familiars o socials, sense data 1995? 2005?
- A103 2001-0001 Poemes per a actes familiars o socials entre 2001 i 2006 2001 2006

- A104 1970-0001 Textos literaris propis en prosa i en llengua castellana 1970? 1980?
- A104 1970-0002 Textos literaris propis en prosa i en llengua catalana 1970? 2005?
- A104 1985-0001 Textos literaris propis en prosa. Col·lecció de "Pensaments" 1985? 1995?
- A105 1989-0001 Participació en concursos literaris 1989 2006
- A106 1992-0001 Tries de poemes per a llibres, autobiografies, prefacis, presentacions de llibres, dedicatòries de llibres 1992 2005
- A106 Capsa de records Autor: Gràcia Tomàs, Elvira 1992
- A106 Brúixola poètica Autor: Gràcia Tomàs, Elvira 1995
- A106 Ales de lletra Autor: Gràcia Tomàs, Elvira 1998
- A106 No us ho diré pas tot... Autor: Gràcia Tomàs, Elvira 2002
- A106 Vitralls de silenci Autor: Gràcia Tomàs, Elvira 2005
- A107 Recull de poemes del Raïm de poesia d'Artés i del Quicarell Poètic de Centelles. I col·laboració poètica amb el Departament de Treball 1992
- A107 Recull de poemes del Raïm de poesia d'Artés i del Quicarell Poètic de Centelles. Vetllades poètiques XVI 1993
- A107 Recull de poemes del Raïm de poesia d'Artés i del Quicarell Poètic de Centelles. II col·laboració poètica amb el Departament de Treball 1994
- A107 Recull de poemes. 5è aniversari de les trobades poètiques. Racó poètic de Ràdio Palafrugell 1997
- A107 Recull de poemes del Raïm de poesia d'Artés. VIII col·laboració poètica amb el Departament de Treball 1998
- A107 Hores poètiques de poetes gironins 1998
- A107 Recull de poemes. 6è aniversari de les trobades poètiques. Racó poètic de Ràdio Palafrugell 1998
- A107 Recull de poemes. 6è aniversari de les trobades poètiques. Racó poètic de Ràdio Palafrugell 1999
- A107 Recull de poemes. 7è aniversari de les trobades poètiques. Racó poètic de Ràdio Palafrugell 2000
- A107 Recull de poemes. 8è aniversari de les trobades poètiques. Racó poètic de Ràdio Palafrugell 2001
- A107 Premis literaris Àncora Autor: AA.DD. 2001
- A107 Recull de poemes. 9è aniversari de les trobades poètiques. Racó poètic de Ràdio Palafrugell. 2002
- A108 Premis i medalles
- A108 1989-0001 Distincions rebudes 1989 2005
- A108 1990-0001 Diplomes 1990 1999
- A109 1990-0001 Assistència a vetllades, presentacions i conferències 1990 2006
- A110 1988-0001 Correspondència derivada de l'activitat cultural, sense data 1988? 2006?
- A110 1988-0002 Correspondència derivada de l'activitat cultural 1988-1999 1988 1999
- A110 2000-0001 Correspondència derivada de l'activitat cultural 2000-2003 2000 2003

- A110 2004-0001 Correspondència derivada de l'activitat cultural 2004 2004
- A110 2005-0001 Correspondència derivada de l'activitat cultural 2005 2005
- A110 2006-0001 Correspondència derivada de l'activitat cultural 2006 2006
- A111 1988-0001 Textos literaris rebuts o col·leccionats d'altres escriptors/es, sense data 1988? 2006?
- A111 1988-0002 Textos literaris rebuts o col·leccionats d'altres escriptors/es, 1998-1999 1988 1999
- A111 2000-0001 Textos literaris rebuts o col·leccionats d'altres escriptors/es, 2000-2006 2000 2006
- A111 2000-0002 "Els sentiments escrits", conjunt de poemes enviats per Gemma Gil" 2000? 2005?
- A111 2003-0001 Dossier de poemes de C. C. F., en francès, de 1998 a 2003 2003 2003
- A111 2006-0001 *La orilla de la sombra* 2006
- A112 1987-0001 Participació en entitats culturals 1987? 2005
- A113 1990-0001 Fotografies soltes de l'activitat cultural 1990 2006
- B101 1990-0001 Correspondència derivada de l'activitat personal o social, sense data 1990 2001
- B101 1990-0002 Correspondència derivada de l'activitat personal o social, 1990-2001 1990? 2006?
- B101 1993-0002 Àlbum amb felicitacions de Nadal, algunes amb poemes propis, dit "Nadales a Santa Cristina i Sant Feliu" 1993 2005
- B101 2003-0001 Correspondència derivada de l'activitat personal o social, 2003 2003 2003
- B101 2004-0001 Correspondència derivada de l'activitat personal o social, 2004 2004 2004
- B101 2005-0001 Correspondència derivada de l'activitat personal o social, 2005 2005 2005
- B101 2006-0001 Correspondència derivada de l'activitat personal o social, 2006 2006 2006
- B102 1980-0001 Targetes de visita i adreces 1985? 2006?
- B103 1991-0001 Participació en actes familiars o socials, sense data 1991? 2006?
- B103 1991-0002 Participació en actes familiars o socials, 1991-1999 1991 1999
- B103 2000-0001 Participació en actes familiars o socials, 2000-2006 2000 2006
- B104 1983-0001 Fotografies soltes de l'activitat personal o social 1983 2006
- C101 2000- Preludis de l'èxode. Gener-juny 1940 [sic]. Mini novel·la. Memòries dictades oralment a Glòria Jara. 2000? 2005?
- C102 Quadre retrat
- D101 Escrits publicats sobre la seva activitat literària, sense data
- D101 1996-0001 Escrits publicats sobre la seva activitat literària 1996 1996 1996

- D101 1998-0001 Escrits publicats sobre la seva activitat literària
1998 1998 1998
- D101 2002-0001 Escrits publicats sobre la seva activitat literària
2002 2002 2002
- D101 2003-0001 Escrits publicats sobre la seva activitat literària
2003 2003 2003
- D101 2005-0001 Escrits publicats sobre la seva activitat literària
2005 2005 2005
- D101 2007-0001 Escrits publicats sobre la seva activitat literària
2007 - -
- D102 Altres escrits publicats del seu interès
- D103 El poema de l'Empordà (La Cançó del Vent). Autor: Albert Serrano i
Delclòs 1985
- D103 Nit de poetes. Homenatge a Joan Badia 1999
- D103 Nit de poetes. Homenatge a Joan Maragall 2002
- D103 Nit de poetes. Homenatge a Josep Pla 1997
- D103 Nit de poetes. Homenatge a Margarita Castanyer 2004
- D103 Nit de poetes. Homenatge a Rafael Masó 1998
- D103 Nit de poetes. Homenatge a Víctor Català 2001
- D103 Imatges de la Catalunya autònoma Autor: Vallès,
Edmon 1978
- D103 Nit de poetes. Homenatge al Dr. Laureà
Dalmau 1996 1996
- D103 Quanta, quanta guerra... Autor: Rodoreda,
Mercè 1980
- D103 Un cafè i altres narracions Autor: Rodoreda, Mercè; Arnau, Carme
(curadora) 1999
- D103 Francesc Ferrer i Gironès. Un patriota al servei d'un poble Autor:
AA.DD. 2005
- D103 Le Moyen Age Autor: Le Goff, Jacques 1962
- D103 Rome et les débuts du moyen age Autor: Arondel, M; Bouillon, J; Rudel;
J 1962
- D103 Episodis de la història de Llagostera Autor: Cantó, Josep; Mascort,
Antoni 2006
- D103 Episodis de la història de Llagostera. Segles XVI-XVII Autor: Cantó, Josep;
Mascort, Antoni 2003
- D103 Girona, grisa i negra després de 27
anys ? 1999
- D103 Reviure la Costa Brava Autor: Sentís, Carles 2001
- D103 Obres completes Autor: Maragall, Joan 1981
- D103 Antologia general de la poesia catalana Autor: Castellet. J. M; Molas,
J 1979
- D103 El quadern gris. Una tria Autor: Pla,
Josep 1992
- D103 Les muralles de Llagostera Autor: Cantó, Josep; Mascort,
Antoni 1999
- D103 Poetes de l'Empordà Autor: Ferrerós, Joan 1986
- D103 Gramàtica Catalana i manual de sinònims Autor:
AA.DD. 1973

- D103 José Ortega i Gasset. El imperativo de la modernidad Autor: Gray, Rockwell 1994
- D103 Josep Anselm Clavé i la seva època Autor: Poblet, Josep M. 1973
- D103 Diccionari manual ortogràfic de la llengua catalana Autor: AA.DD. 1989
- D103 La cultura contemporànea en Catalunya Autor: Vallès, Edmon 1977
- D103 Costums i tradicions catalanes Autor: Capmany, Aureli 1982
- D103 Història del Monestir de Sant Feliu de Guíxols Autor: Cervera, Josep M. 1981